

лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції.

Заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення, що здійснюються органами поліції можна розділити на такі види:

– заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, спрямовані на припинення протиправної поведінки особи, яка вчинила правопорушення, за допомогою примусового обмеження свободи пересування, користування майном або знаряддям вчинення правопорушення: адміністративне затримання, відсторонення водіїв від керування транспортними засобами, річковими і маломірними суднами;

– заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, які спрямовані на отримання доказів і являють собою врегульовані адміністративно-процесуальними нормами примусові юридично значимі дії компетентних органів, спрямовані на виявлення, фіксацію і вилучення доказів: особистий огляд і огляд речей; вилучення речей і документів;

– заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, спрямовані на виконання постанови у справі про адміністративне правопорушення; тимчасове вилучення посвідчення водія; тимчасове затримання транспортних засобів.

Як бачимо, що здійснення заходів забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення є основним методом діяльності органів та підрозділів поліції щодо попередження і припинення правопорушень.

*Іванчук Наталія Віталіївна,
старший науковий співробітник відділу
організації наукової діяльності та захисту
прав інтелектуальної власності
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук*

ЗАСАДИ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В СУСПІЛЬСТВІ

Права людини є невід’ємними від суспільних відносин. Саме вони визначають спосіб буття індивіда. Права людини є наднормативною формою взаємодії людей, упорядкування їх поведінки та координації діяльності, вони ж є засобом подолання протиріч та конфліктів. Права забезпечують нормативне закріплення умов життєдіяльності індивіда, що об’єктивно необхідні для нормального функціонування суспільства в державі. Права людини встановлюють міру свободи, що, з однієї сторони, забезпечує реалізацію суб’єктивних інтересів, а з іншої – не порушує можливостей, наданих іншим суб’єктам суспільних відносин.

Процес суспільної діяльності людини в значній мірі залежить від обсягу

прав та свобод, які визначають її соціальні можливості, характер життєдіяльності, систему зв'язків людей у суспільстві. Тому проблема прав людини завжди була предметом політичної боротьби за володіння правами, розширення їх сфери та визначення положення людини в суспільстві.

Права людини – це складне, багатоаспектне явище, що пов'язане з генезою правових норм, які формулюють ці права.

Становлення та розвиток прав людини має тривалу історію та супроводжується боротьбою доктрин і традицій, характерних для тієї чи іншої країни.

Вирішального значення процесу становлення прав людини мала природно-правова доктрина, що утвердила пріоритет прав людини та визначила нові параметри взаємовідносин між індивідами та владою. Таким чином, індивід, що раніше повністю був підкорений державі та залежний від неї, придбав автономію, право на невтручання держави у сферу свободи, окреслену правом, та отримує гарантії державного захисту у випадку порушення прав і свобод. Цінність природно-правового вчення характеризується опорою на моральні принципи, а також категорії справедливості, свободи, людської гідності та щастя.

Високо оцінюючи роль природно-правової доктрини в ідеологічному обґрунтуванні та становленні прав людини, ми не можемо сказати, що вона була єдиною та переважаючою у визначенні взаємодії особи та держави. Їй протистояв позитивістський підхід до природи прав людини та її відносин з державою. Відповідно до згаданої теорії обсяг та зміст прав людини визначається державою, яка «надає» їх людині, здійснюючи патерналістичні функції. Зазначені різноманітні підходи до розуміння природи прав людини збереглися і в сучасній науці та практиці. Так, норми Конституції США, Франції, Італії та Іспанії втілюють природно-правову концепцію прав людини, а Конституції Німеччини та Австрії – позитивістську.

Проголошення розвинутих демократичних держав правовими потребує внесення коректив до вищезгаданих концепцій природи прав людини. Обмеження влади держави правами людини не повинно призводити до зменшення її ролі як в сфері надання цим правам законодавчої форми, так і в сфері охорони прав та свобод.

Отже, становлення та розвиток прав людини має тривалу історію та супроводжується боротьбою доктрин та традицій, що характерні для певної країни. Саме на основі поєднання ідей природної та позитивістської концепцій прав людини і стало можливим закріплення фундаментальних прав в конституціях демократичних держав.

Необхідно погодитись з думкою вчених про те, що основні права індивіда – це конституційні права. Це надає можливість визначити основні права людини як комплекс можливостей, закріплених конституцією держави та міжнародно-правовими документами, які складають нормативну основу суб'єктивних прав. Як правова категорія, права людини мають певні риси, що визначають її наукову самостійність:

– можливості людини задовольняти власні інтереси та забезпечувати

нормальне існуванні і розвиток шляхом вчинення певних дій чи утримання від них;

- можливості, що мають природний характер та належать людині від народження;

- можливості, що не залежать від території чи належності індивіда до громадянства держави;

- можливості, що залежать від соціально-економічного рівня розвитку суспільства;

- можливості, що гарантуються державою з моменту їх правового закріплення.

При цьому наголосимо, що необхідно розрізняти поняття права людини та права громадянина. Права людини є природними можливостями індивіда, що забезпечують необхідні умови його життя, людську гідність та свободу діяльності у всіх сферах суспільного життя. Права громадянина є сукупністю можливостей, які закріплені в нормативно-правових актах та визначають міру свободи суб'єкта, що має постійний політико-правовий зв'язок з певною державою. Відмінності прав людини та громадянина ми можемо визначити схематично.

Права та свободи індивіда є його соціальними можливостями, що детермінуються економічними та культурними умовами суспільства та законодавчо закріплюються державою. У правах та свободах:

- відображається міра свободи, що об'єктивно визначається станом розвитку суспільства;

- забезпечується самовизначення особи;

- встановлюються умови реального користування соціальними благами у різноманітних сферах особистого, політичного, економічного, соціального та культурного життя;

- визначаються можливості захисту та відновлення прав та свобод, що порушені будь-яким із суб'єктів суспільних відносин.

Права людини є засобом відображення не потенціальних, а реальних можливостей індивіда, закріплених у законодавчих актах держави. Це вказує на суб'єктивний характер цих прав.

*Іващенко Віта Олександрівна,
професор кафедри кримінології
та кримінально-виконавчого права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПРИНЦИПИ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ У ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Принципи мають важливе значення для формування певної галузі права, а